

Μήνυμα του Οικουμενικού Πατριάρχου υπέρ της Προστασίας του Φυσικού Περιβάλλοντος (1 Σεπτεμβρίου 2024)

† Β Α Ρ Θ Ο Λ Ο Μ Α Ι Ο Σ
ΕΛΕΩΙ ΘΕΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ
ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ
ΠΑΝΤΙ ΤΩ ΠΛΗΡΩΜΑΤΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΧΑΡΙΝ, ΕΙΡΗΝΗΝ ΚΑΙ ΕΛΕΟΣ
ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥ ΠΑΣΗΣ ΤΗΣ ΚΤΙΣΕΩΣ
ΚΥΡΙΟΥ ΚΑΙ ΘΕΟΥ ΚΑΙ ΣΩΤΗΡΟΣ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

* * *

Τιμιώτατοι άδελφοί Ίεράρχαι καί τέκνα έν Κυρίω άγαπητά,

Τριακονταπενταετία όλη παρήλθεν από τής καθιερώσεως υπό τής Άγίας καί Ίεράς Συνόδου του Οικουμενικού Πατριαρχείου τής 1^{ης} Σεπτεμβρίου, έορτής τής Ίνδίκτου καί ένάρξεως του έκκλησιαστικού έτους, ως Ήμέρας προσευχών υπέρ τής προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος. Ή εύλογημένη αυτή πρωτοβουλία έσχε μεγάλην άπήχησιν καί έκαρποφόρησε πλουσίως. Αί πολυδιάστατοι οικολογικάί δράσεις τής Άγίας του Χριστου Μεγάλης Έκκλησίας έπικεντρώνονται σήμερα εις τό φαινόμενον τής κλιματικής άλλαγής, μάλλον δέ κρίσεως, τό όποϊον έχει δημιουργήσει μίαν κατάσταση «πλανητικής έκτάκτου άνάγκης».

Έκτιμώμεν τήν συμβολήν των οικολογικών κινημάτων, τας διεθνείς συμφωνίας διά τό περιβάλλον, τήν ένασχόλησιν των έπιστημόνων μέ τό πρόβλημα, τήν προσφοράν τής περιβαλλοντικής εκπαιδεύσεως, τήν οικολογικήν εύαισθησίαν καί στρατεύσιν άναριθμήτων άτομων καί ειδικώτερον εκπροσώπων τής νέας γενεάς. Όμως, έπιμένομεν ότι απαιτείται μία αξιολογική «κοπερνίκεια στροφή», μία ριζική άλλαγή νοοτροπίας παγκοσμίως, μία ούσιαστική αναθεώρησις τής σχέσεως του άνθρώπου μέ τήν φύσιν. Άλλως, θά συνεχίσωμεν νά θεραπεύωμεν τας καταστροφικάς έπιπτώσεις τής οικολογικής κρίσεως, μέ άθίκτους καί ένεργούς τας ρίζας του προβλήματος.

Ή περιβαλλοντική άπειλή είναι μία διάστασις τής έκτεταμένης κρίσεως του συγχρόνου πολιτισμοϋ. Έν τή έννοία ταύτη, ή αντιμετώπισις του προβλήματος δέν είναι δυνατόν νά δοθῆ επί τῆ βάσει των άρχών αυτού του πολιτισμοϋ, τής λογικής δηλαδή ή όποία τό έδημιούργησε. Έχομεν εκφράσει κατ' επανάληψιν τήν πεποίθησιν μας ότι εις τήν ζωτικήν διά τό μέλλον τής άνθρωπότητας καί του πλανήτου μας πνευματικήν καί αξιολογικήν μεταστροφήν δύνανται νά συμβάλουν μεγάλως αί Έκκλησiai καί αί θρησκείαι. Ή γνησία θρησκευτική πίστις καταλύει τήν άλαζονείαν καί τόν τιτανισμόν του άνθρώπου, άποτελεϊ άνάχωμα εις τήν μετατροπήν του εις «άνθρωποθεόν», ό όποϊος καταργεί μέτρα, όρια καί αξίας, αυτοαναγορεύεται εις «πάντων μέτρον», εργαλειοποιεί τόν συνάνθρωπον καί τήν φύσιν διά τήν ίκανοποίησιν των άκορέστων αναγκών καί των αύθαιρέτων έπιδιώξεών του.

Ἡ πείρα τῶν αἰώνων διδάσκει ὅτι, ἄνευ ἑνός «ἀρχιμηδείου» πνευματικοῦ καί ἀξιολογικοῦ στηρίγματος, ἡ ἀνθρωπότης ἀδυνατεῖ νά ἀποφύγη τούς κινδύνους ἑνός μηδενιστικοῦ «ἀνθρωπολογισμοῦ». Αὕτη εἶναι ἡ παρακαταθήκη τοῦ ἀρχαίου πνεύματος, ὅπως διετυπώθη ὑπό τοῦ Πλάτωνος διά τῆς ἀρχῆς «Θεός ἡμῖν πάντων χρημάτων μέτρον» (Νόμοι 716c). Ἡ κατανόησις τοῦ ἀνθρώπου καί τῆς εὐθύνης του μέσα ἀπό τήν σχέσιν του μέ τόν Θεόν ἐκφράζεται διά τῆς χριστιανικῆς διδασκαλίας περί τῆς δημιουργίας τοῦ ἀνθρώπου «κατ' εἰκόνα Θεοῦ» καί «καθ' ὁμοίωσιν» Αὐτῶ, καθώς καί περί τῆς προσλήψεως τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως ὑπό τοῦ σαρκωθέντος διά τήν σωτηρίαν τοῦ ἀνθρώπου καί ἀνακαίνισιν τῆς ὅλης δημιουργίας προαιωνίου Λόγου τοῦ Θεοῦ. Ἡ χριστιανική πίστις ἀναγνωρίζει ὑψίστην ἀξίαν τόσον εἰς τόν ἄνθρωπον, ὅσον καί εἰς τήν κτίσιν. Ἐν τῷ πνεύματι τούτῳ, ὁ σεβασμός τῆς ἱερότητος τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου καί ἡ προστασία τῆς ἀκεραιότητος τῆς καλῆς λῆαν δημιουργίας εἶναι ἀδιαίρετοι. Ἡ πίστις εἰς τόν Θεόν τῆς σοφίας καί τῆς ἀγάπης ἐμπνέει καί στηρίζει τὰς δημιουργικάς δυνάμεις τοῦ ἀνθρώπου, τόν ἐνδυναμώνει ἐνώπιον τῶν προκλήσεων καί τῶν δυσκολιῶν, ἀκόμη καί ὅταν ἡ ὑπερβασίς των ἐμφανίζεται κατ' ἄνθρωπον ὡς ἀνέφικτος.

Ἡγωνίσθημεν καί ἀγωνιζόμεθα διά τήν διορθόδοξον καί διαχριστιανικήν συνεργασίαν διά τήν προστασίαν τοῦ ἀνθρώπου καί τῆς κτίσεως καί διά τήν ἔνταξιν τῆς θεματικῆς αὐτῆς εἰς τόν διαθρησκειακόν διάλογον καί τὰς κοινάς δράσεις τῶν θρησκειῶν. Τονίζομεν δέ ἰδιαίτερος τήν ἀνάγκην νά κατανοηθῇ ὅτι ἡ σύγχρονος οἰκολογική κρίσις πλήττει πρωτίστως καί ἐντονώτερον τούς πτωχοτέρους κατοίκους τῆς γῆς. Εἰς τό κείμενον τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου «Ἐπὲρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς». Τό κοινωνικόν ἦθος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας» ὑπογραμμίζεται μετ' ἐμφάσεως τό θέμα αὐτό καί ἡ ἀναγκαία μέριμνα τῆς Ἐκκλησίας ἐνώπιον τῶν ἐπιπτώσεων τῆς κλιματικῆς ἀλλαγῆς: «Πρέπει νά κατανοήσουμε ὅτι ἡ διακονία τοῦ πλησίον καί ἡ διαφύλαξη τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος εἶναι ἄρρηκτα συνδεδεμένες. Παρόμοια ἄρρηκτα συνδεδεμένες μεταξύ τους εἶναι καί ἡ φροντίδα μας γιά τή δημιουργία καί ἡ διακονία μας πρός τὰ μέλη τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ, ὅπως εἶναι ἀλληλένδετες καί οἱ οἰκονομικές συνθήκες τῶν φτωχῶν μέ τίς οἰκονομικές συνθήκες τοῦ πλανήτη. Οἱ ἐπιστήμονες μᾶς λένε ὅτι ἐκεῖνοι πού ἔχουν πληγῆ περισσότερο ἀπό τήν τρέχουσα οἰκολογική κρίση εἶναι καί θά εἶναι ὅσοι κατέχουν ἐλάχιστα. Ἐπομένως, τό πρόβλημα τῆς κλιματικῆς ἀλλαγῆς ἀποτελεῖ καί ζήτημα κοινωνικῆς πρόνοιας καί κοινωνικῆς δικαιοσύνης» (§ 76).

Περαίνοντες τόν λόγον, εὐχόμεθα πρός ὑμᾶς, τιμιώτατοι ἀδελφοί καί προσφιλέστατα τέκνα, πλήρη θείων εὐλογιῶν καί καλλίκαρπον τόν νέον ἐκκλησιαστικόν ἐνιαυτόν, ἐπικαλούμενοι ἐπί πάντας ὑμᾶς, μεσιτεία τῆς Παναγίας τῆς Παμμακαρίστου, τήν θαυμαστήν καί θαυματουργόν εἰκόνα τῆς ὁποίας τιμῶμεν σήμερον ἐορτίως καί ταπεινοφρόνως κατασπαζόμεθα, τήν ζωήρυτον χάριν καί τό ἀμέτρητον ἔλεος τοῦ Κτίστου τῶν ἀπάντων καί Θεοῦ τῶν θαυμασιῶν.

‚βκδ’ Σεπτεμβρίου α’

Ὁ Κωνσταντινουπόλεως Βαρθολομαῖος

διάπυρος πρός Θεόν εὐχέτης πάντων ὑμῶν